

55
79

$\frac{55}{79}$

ح. زبیری

2 79 "Эгайһад түрки" ("Вера ислама" на түрки).
чинающих. Казань, 1913.

عقائد اسلامی

تورکی

(برنجی قسم)

آیتام بیگ

ایکنچی صنف شا کردلورینه مخصوصدر.

بیشنچی مرتبه باصلوی.

نظری
صبح کتب خانہ سی
تورک، اوفنا.

بھاسی 10 تین.

هذه كتاب ملا محمد باقر هو ابو طالب

ح. زبیری

هذه كتاب

مکاتب ابتدائیه کتابیونینگ علم حاله و قسمندن

هذه كتاب ملا محمد باقر هو ابو طالب

اوزی قورور

عقبات

ملا محمد باقر

تصنيف

تورکی

(برنچی قسم)

ایکنچی صنف شا کردلرین مخصوصدر.

بیشنچی مرتبه باصلوی.

ناشری:

صبح کتبخانهسی

قران. اونا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الله تبارك و تعالی

حضرتلرینک بار و بر بولدیغین بلو

عزیز بالالر! هیچ بر نرسه اوزاکنندن گنه بولا آملوینه،
البتہ بر بولدر وچی ننگ بولدر وی ایله گنه بولمقینه توشونه
سز؟ ایندی شونی ده اویلاب قارا گز، بز بنده لرنی
بولای آنالردن طوغدر و ب اوسدر وچی اوسکان
و اوسه چک کشیلرنی اولتر وچی (اجل بیرگوچی) کمدر؟
اوستینده یوردیکمز یرنی، یرده بولغان طاش، صو، قم،
یلغہ کبی نرسه لرنی بولای بولدر وچی کمدر؟ اوستیمزده
بولغان کوکنی، کوکده بولغان قویاش آی هم حسابسز
یولذر لرنی بولدر وچی کمدر؟ بوندای الوغ و عجائب
نرسه لر اوزا کلرندن گنه بولغانلردر دیوب بله سزمی؟
یوق آلا ی توگل هر قایوسین بولدر وچی و هر قایوسینک
خواجہسی و تربیہ چپسی بر و بار بولغان الله تعالی در.

الله تبارك و تعالیٰ

حضرتلرینی صفتلری ایله طانیمق

الله تعالیٰ بار و بر، شریکی و اوخشاشی یوق بتون
رسه لر نی یار اتقو چیدر.

اول الله تعالیٰ (قدیم) در، یعنی بارلقى نڭ اولی یوق دیمک.

(باقی) در، بارلقى نڭ آخری یوق دیمک.

(لَیْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ) در، الله تعالیٰ هیچ بر مخلوققه اوخشامان

هم مخلوقلر نڭ هیچ برسی الله تعالیٰ گه اوخشامان دیمکدر.

ایڭ قصقه سی: الله تعالیٰ هر بر کیه چیلک صفتلردن یراق

و پاک بولوب، هر بر کور کام صفتلر ایله صفتلانغو چیدر. الله

تعالیٰ نڭ هیچ بر اشی و صفتی بنده لرده بولغان ر و شچه توگلدر.

الله تبارك و تعالیٰ

حضرتلرینڭ صفتلری

الله تعالیٰ نڭ صفتلری: حیات، علم، قدرت، سمع، بصر،

ارادة، تکوین، کلام در.

معنالی: حیاة ترک بولمق دیگان سوز، علم بلمک

دیگان سوز، قدرة کوچ یتیمک دیگان سوز، سمع ایشتمک

معناسنده، بصر کور مک معناسنده، ارادة تلامک معناسنده،

تکوین بولدرمق معناسنده، کلام سوزلمک معناسنده در.

الله تبارك و تعالى

حضرتلرينڭ اسملىرى

آدم
 الله تعالى بوصفاتلر ايله صفتلاندىغى ايچون تو بائزه گى طو
 اسملر ايله اسملانمكده در آنلر: (حى، عالم، قادر، سميع، كو
 بصير، مرید، مكوين، متكلم) بونلرنڭ معنالرنده هر قايسينڭ حص
 آخرنده بر (چى) ايله ايتوب ترك بولغوچى، بلكوچى، ال
 كوچى يتكوچى، ايشتكوچى، كورگوچى، تلاگوچى، خ
 بولدرغوچى، سويلاگوچى ديوب معنا بيروله در. الله
 تعالى نڭ ترك بولووى بزنڭ كى تن جان آشاو ايچو ايله
 توگل، بلكه اوزينه مناسب صفة برله در. بلو ويده بزنڭ كى
 كتابدن اوقوب، خلفه دن اوگرانوب توگل؛ الله تعالى نڭ بلمگان
 وقتى هيچ يوق؛ بولغانلرنى و بولاچاقلرنى هر قايسين
 الله تعالى بله در. ايشتووى دخى بزنڭ كى قولاق ياردمى ايله
 هم قچقرلغان آواز بولو شرطى ايله توگل، بلكه هر بر نرسه نى
 ايشته در. كور ووى ده كوز ياردمى ياقتيده بولو شرطى
 ايله توگل، كيراك قارانغیده كيراك ياقتيده بولسون، كيراك
 الوغ نرسه و كيراك كچك (اواق) نرسه لر بولسون الله تعالى
 كوره در. سويلاوى دخى تل و آغز حرف و طاوش ايله
 توگل ذاتينه مناسب صفتى ايله در اوشانداق (قدرة و ارادة
 هم تكوين) صفتلى ده اوزينه مناسب صفتده در.

جبرائيل عليه السلام

جبرائيل الوغ برفرشته نك اسميدر، فرشته لرنى الله تعالى
 نوردن يبارتقان، فرشته لرده آشاو، ايچو، يوقلاو، اير
 و خاتون بولو كى بنده ده بولغان اشلر هيچ برسى يوق،
 آنلرنك بار اشى عبادت كنده در. فرشته لرنك حسابين بلگان
 هيچ كم يوق، مگر بر الله اوزيگنه بله در، بزلرگه اسملرى
 ايشتاگانلرى: جبرائيل، ميكائيل، اسرافيل، عزرائيل،
 منكر نكير، مالك، رضوان، رقيب، عتيد كيبيلر. فرشته لرنك
 اوزلرينه بيلگيلنگان توسلرى يوق، آنلر تلاگان صورتكه
 آلماشنوب يوروكه قادرلدر، استه سه لر يرده، استه سه لر
 كوكد بولالر.

پيغمبرلر

پيغمبرلرده بزنك كى آتا آنا بالالريدر، بزلرده بولغان هر
 بر اش آنلرده ده بولغان. آنلر الله تعالى دن يبارلگان حكملرنى
 بنده لرگه اوگراتور ايچون امر قيلنغان بنده لر بولغانغه
 كوره آنلرغه رسول، نبى هم پيغمبر ديو ب اسم بيرگانلر.
 بزگه قاراغانده پيغمبرلرده بش اورنده آرتقلىق بولادر:
 اَوَّل «صِدَاقَت» يعنى آنلر هر اشد طوغرى بولورلر.
 ايكنچى «تَبْلِيغ» يعنى الله تعالى دن كيلگان حكملرنى
 بنده لرگه هيچ خطاسز ايرشدرگو چيلر.

اوچنچی «فَطَانَتْ» یعنی آنلر بیک زیراکلر آشغرا بولغانلری هیچ یوق.

دورتنچی «عَصَمَتْ» یعنی آنلرده هیچ بر گناه یوق، آنلر گناهدن (عیب اش اشلاودن) پاکلردر.

بشنچی «أَمَانَتْ» یعنی آنلر هر طوغریده امین لردر. پیغمبرلرنک حسابین باری بر الله تعالی گنه بله در. فقط آنلرنک ایك او لگیسی آدم علیه السلام بولوب ایك آخرغیسی محمد علیه السلام در. آدم علیه السلام دن السکده هیچ بر پیغمبر بولمادغی کبی، محمد علیه السلام دن صوگ دخی هیچ بر پیغمبر بولاچق توکلدر. شول ایکی آراده بیک کوب پیغمبرلر کیلوب، هر قایوسی دین و شریعت اوگراتو برله مشغول بولغانلردر، قایسی پیغمبرلرگه الله تعالی دن کتابلر یبارلوب شول کتابلرنی هم آنده یازیلغان حکملرنی بنده لرگه اوگراتکانلردر.

کتابلر

الله تعالی طرفندن پیغمبرلرگه یبارلگان کتابلر ایکی تورلی: برسی کتب، ایکنچیسی صحف در. کتب بولغانی دورتدر آنلر: (تورات، زبور، انجیل، قرآن) در. تورات موسی علیه السلام غه، زبور داود علیه السلام غه، انجیل عیسی علیه السلام غه، قرآن محمد علیه السلام غه یبارلمشدر.

صحف بولغانی باریسی یوز صحیفه در، بوده دورت پیغمبر
بولنوب ایندر لمشدر: آدم علیه السلام غه اون صحیفه، شیت
علیه السلام غه ایلی صحیفه، ادریس علیه السلام غه اوطن
صحیفه، ابراهیم علیه السلام غه اون صحیفه ایندر لمشدر
هر قایوسی حق و ثابتدر.

قرآن الکریم

الله تعالی طرفندن یبار لگان کتابلر آراسنده ایگ اخیردن
کیلگانی قرآن الکریم در. اول قرآن الکریم عرب تلنده
بولوب یاخشی و یامان اشلرنک هر قایوسین بیان ایتکان،
یاخشی اشلرنی قیلورغه، یامان (اشه کی) اشلردن طیولورغه
قوشقانددر. بنده لرگه تیوشلی بولغان اشلرنک هیچ برسی
قرآنده بیان ایتلماینچه قالماغاندر. اولده بولغان پیغمبرلرنک
دخی بر قدرلیسی قرآن الکریمده ذکر و بیان ایتلمشدر.
اول پیغمبرلرنک باریسی یکریمی بشدر، پیغمبرلکنده
اختلاف بولغان اوچ ذات دخی بیان ایتلمشدر. اختلافسز
پیغمبر بولغان یکریمی بش ذات اوشبولردر: (آدم، ادریس،
نوح، هود، صالح، ابراهیم، لوط، اسماعیل، اسحاق، یعقوب،
یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون، ذوالکفل، داود،
سلیمان، الیاس، الیسع، یونس، زکریا، یحیی، عیسی،
محمد علیه السلام) در.

پیغمبر لکنده اختلاف بولغان اوچ ذات، (عزیر، لقمان، ذوالقرنین) در. قرآن الکریم ایندر لگان زماندن بیرلی الکده بولغان اوچ کتاب هم یوز صحیفه نڭ بیان قیلغاننچه عمل ایتو درست توگلدن؛ زیرا الکده بولغان کتابلرنڭ بعض حکملری قرآن الکریم ایله نسخ ایتلمشدر. آنلردن باشقه دخی بر قدر یا شکی حکملر قرآنده بیان قیلنمشدر. ایندی قیامتکه قدر قرآنن باشقه هیچ بر کتاب ایله عمل درست توگل. مکتب لرمزده او قولغان قرآنلر هر قایوسی الله تعالی نڭ اوز سوزلری بولوب ایندر لگان کونندن بو کونگه قدر هیچ بر اوزگار تلمگان اوشانداق قیامت که قدر دخی سلامت طور وب اصلا اوزگار تله چک توگلدن.

قیامت کونی

قیامت کونی دیوب شوندا این بر کونگه ایتلر؛ اول کونده بو دنیا ده عمر سوروب کیتکان آدم لر هر قایوسی بر یرگه جیولوب یاخشی و یامان اشلرندن الله تعالی حضرتلرینه حساب بیرورلر. یاخشی عمللی آدم لرگه جنت، یامان عمللی آدم لرگه جهنم دیگان ایکی اورون شول کونده حاضر بولورلر. دنیا یار اتلغاندن بیرلی اولوب، چروب بتکان آدم لر هم الکده بولغان هر بر پیغمبر لر هر قایوسی اول کونده حاضر بولا چقلدر. قیامت کونی نه وقت بولا چغی هیچ کمگه معلوم توگل، فقط الله تعالی گنه بله در.

شولای ده بولسه قیامت دن آلدە بولاچق بر قدر اش دخی باردر. آنلرنڭ برنچیسی ده اجل یعنی اولمدر.

اجل = اولم

اولم کو براك وقتده خستهلق سببلی بولادر. عزرائیل اسملی بر فرشته کیلوب جانمزی آلادرده شوندن صوڭ بز هیچ نرسه بلماس بولوب قالامز، صوڭره بزگه (میت) یعنی اولک دیوب ایتهلر. میتنی یووب آق بوز (کفن) ایله توروب (کفنلاب) جنازه نمازی اوقوب صوڭره قبرگه کوموب کیتهلر، شوندن صوڭ منکر نکیر اسملی ایکی فرشته کیلوب میتنڭ احوالندن یعنی ایمانندن امتحان ایتهلر شول وقتده میت اوزی ترلوب اوطروب جواب بیرو ر ربڭ کم؟ دینڭ قایو دین؟ پیغمبرڭ کم؟ کبی دین سؤال لرنندن صورارلر؛ یاخشی آدم گوزل جواب بیروب آشکاشوندوق راحتلك لر حاصل بولور قیامت ییتکانینی سیزمی ده قالور. اما (العیاذبالله) یامان آدم بولسه اول آدم هیچ بر جواب بیره آلماس، اول بیچاره غهده شوندوق قبر عذابلری بولوب قیامتنی کوته کوته عاجز قالور.

قبرلردن قوبارلو

بتون دنیا خلقی اولوب بتکاننڭ صوڭنده نیچه مهیل لر اوزغاچ، الله تعالی نڭ امری ایله اسرافیل اسملی بر فرشته (صور) دیگان بر نرسه نی اوروب یبارگاچ، الله نڭ قدرتی

ایله همه اعضا لر برسی بر سیننه جیولوب همه سیننه اوز جانلری
 کیلوب کروب، صوگره تمام تر لگاچ الله تعالی ناک فرمانی ایله
 الله تعالی اوزی تلاگان بر اورونغه جیولاچقلردر. شول
 وقتده هرکم ناک عمل دفتراری قوللرینه بیروله چکدر. آناک
 ایچون دنیاده وقت هرکم ناک یاخشی و یامان اشلرینی
 یازوب یوروچی فرشته لر باردر. الله تعالی طرفندن امر
 ایتلگان فرشته لر عمل لرنی میزان ایله اولچاب حساب
 آلاچقلردر. شوندن صوگ دخی بنده لرناک درجه لرین
 امتحان ایته چکدر. شو یله که: جهنم دیگان انواع عذاب
 و اوط در یاسی ناک اوستینه قلدن نچکه قاچدن اوتکون بر
 کوپر قورولاچق (بوکا صراط کوپری دیورلر) صوگره
 هر آدمنی شول کوپردن کیچرلر، یاخشی آدملرناک
 بعضلری یاشن کبی و بعضلری ییل کبی و بعضلری قوتلی
 آت یوکر ووی کبی کیچارلر. و بعضلری طایا طایا بیک
 آغریق ایله گنه کیچارلر، اما بعض آدملر بارا آلماینچه آستقه
 جهنم که چومارلر. صراطدن کیچکان آدملر جنت که کروب
 آنده حسابسز راحتلرده منگی قالاچقلردر. جهنم که چومغان
 آدملرده ایکی گروه بولوب بر گروهی منگی قالاچقلر،
 بر گروهی ایسه گناهلی مؤمن بنده لر بولوب گناهلری
 حسابنچه عذاب کورگاننک صوگنده آنلرده جنت که کروب
 منگی راحتده قالاچقلردر.

جنت و جهنم

جنت شوند این بر اور وندر که آنده غی راحت کلا رگل
 تل ایله سویلاب قلم ایله یازوب قنه بترو ممکن تو گلدر ما
 آنده بولغان راحتلرنک، آنده بولغان شادقلرنک، آنده بولغان
 نعمت و شرابلرنک، آنده بولغان گوزل سرائیلرنک، گوزا
 باقچه و چیشمه لرنک مثلی بو دنیاده هیچ یوقدر. جنت
 بولغان آدم لرگه «حور» اسمنده قز لر بیرلوب «غلمان»
 اسمنده بیک کوب قل لر خدمتلرنده حاضر بولاچقلدر.
 اما جهنم دیگانهز شوند این بر او گغایسز اورندر که
 آنده غی آدم لر انواع آغر عذابلر ایله عذاب قیلوناچقلدر
 و آنده هیچ بر وقت سویلاب آشکلاتو ممکن بولماغان
 قزو او طلر ایله یاندووب طور وچی (زبانی) اسملی
 فرشته لر غایت درجه ده کوبدر.

محمد علیه الصلوة والسلام

بالا لر! سز هر وقت ایشته طور غانسنز (محمد امتی)
 (امة محمد) (شریعة محمد) (آخر الزمان پیغمبری) (بزم
 پیغمبر من محمد علیه السلام) دیگان سوزلرنی، اما محمد علیه
 السلام کم ایدکین امة نرسه ایدکین بله سزمی؟
 محمد علیه السلام ایگ صوگ بولغان پیغمبردر هم هر بر
 پیغمبرلرنک الوغراقی و آرتوغراقیدر. آندن صوگ هیچ بر

پيغمبەر كىلىماگان ھەم قىيامتكە چە ھىچ بىر پيغمبەر كىلە چەك دە توگل، شونڭ اىچون دە اول محمد صلى الله عليه وسلم گە آخىر الزمان پيغمبىرى ھەم (خاتم الانبىيا) دىيۇب ايتەلەر، آندىن كىكە بولغان پيغمبەرلەردە دىن اوگراتو بىرلە شىغللندىكلرى كىبى، محمد صلى الله عليه وسلم دە عرب خەلقىنە دىن اوگراتو بىرلە مشغول بولمىشدر. آنگ اوكراتكان دىنىي طاغىن منتظم، طاغىن گوزل بىر دىن بولۇب (دىن مېيىن)، (دىن ھىق)، (دىن الاسلام)، (دىن محمدى) اسملىرى ايلە مدح ايتلەدر. شول پيغمبىرنىڭ اوگراتدىكى نىرسەلەرنى بلۇب و اوشانوب ھەم آنى ھىق پيغمبەر بلۇب دوست كورگان آدملرگە «محمد امتلىرى» «مىسلمانلر» «محمدىلر» «اھالى ءاسلام» اسملىرى بىرولەدر. ايمىدى بىلىگىز قىيامت كە قدر شول دىن اسلام باقى بولۇب ياشىدىن بىر دىن ياشىدىن بىر پيغمبەر كىلە چەك توگل ھەم شول دىن ھىق، دىن محمدى دن باشقە بتون دىيادە ھىق دىن يوقلغىنە دە تمام اخلاص ايلە اوشانمىق لازم در.

محمد عليه السلام نىڭ دىيياغە كىلوشى

عربىستان بىرندە مەكە دىيگان شەھردە طور اطورغان خەلقلەر عربلەر بولغان. شول عربلەر آراسىندە قىرىش دىيگان الوغ بىر قىبىلە بولغان، شول قىبىلەنىڭ ھاشىمى دىيگان نىسلەندە عبدالمطلب نىڭ اوغلى عبد الله بولغان، عبد الله نىڭ خاتونى

وھب قزى آمنه ايكان. عبد الله بركون مدينه گه بارغبار
ايكان شونده وفات بولغان، خاتونى طول قالغان. عبد
نك وفاتندن ايكى آى صوگره ميلاد عيسى دن بش يو
يتمشنجى سنه نك آپريل چيسلاسنده ربيع اول ايند
دوشنبه كون طاك وقتنده عبد الله نك خاتونى آمنه رضى الله عن
بر اير بالا كيمتورگان. بو بالاغه باباسى عبد المطلب محمد
ديو اسم بيمرگان، مکه كشيلىرى نك عادتنيچه^(۱) بو بالانى
سوت ايمزور ايچون حارث اسملى كشى نك خاتونى حليمه
طابشورغانلر. حليمه بو بالانى ياخشى تربيه ايتوب ايمزور
اوستوره باشلاغان. بش ياشينه يتككندە انكاسى آمنه
وفات بولغان، سكر ياشنده ايكان باباسى عبد المطلب
وفات بولغان. عبد المطلب نك وصيتى بوينچه اوغلو
ابو طالب محمد عليه السلامنى آصراب اوسترگان.

محمد عليه السلام تمام عقللى هم بيك طوغرى يكت بولوب
عمر كچوردىكىندن مکه نك الوغلى ده محمد عليه السلامنى
بيك ياراتقانلر، حتى اوز آرالرنده ده (محمد الامين) ديوب
ماقتاب سويلى باشلاغانلر. اول وقتده مکه خلقى پوتلرغه
عبادت قىلا ايدىلر. دينلىرى يوق ايدى. شولاى بولسه ده
بزنك پيغمبر من محمد عليه السلام پوتلر نك اشكه ياراماغانلىقينه
آنلر الله بولمادىقينه توشنگانلىكىدن (حرا) ديگان طاغ

(۱) عربلر باش بالالارنى مکه ده اوستورماينچه ياخشى هوللى اورنلرده قريه لرده اوستورولماي

غار باروب بىر اللە غە عبادت قىلغۇنى اوزىنە بىر عادت قىلغان ايدى.

محمد عليه السلام نىڭ

حضرت خديجه نى نكاھلانمىقى

محمد عليه السلام يكرمى بش ياشىنە يتكاندە، مكە شەھرى نىڭ مشھورە بايندىن اولان خديجه اسملى بىر طول خاتون «مىن سىكا خاتون بولور ايدم» دىوب اوتونگانگە كورە سىدنا محمد عليه السلام شول خديجه نى نكاھلاندى. وشول خاتون دن قاسم، عبد الله اسملى ايكى اوغلى، زىنب، رقيه، ام گلشوم، فاطمە اسملىرىندە دورت قزى طوغدىلر.

عمر پيغمبەر نىڭ دىن اوگراتورگە باشلامقى

محمد عليه السلام حضرت خديجه نى نكاھلانغاندىن سوڭ اون بش يىل لاپ عمر كىچىدكە قرق ياشىندە وقت اللە تعالى طرفىدىن جبرائىل فرشته آرقلى آدملىرى دىن گە اوندارگە امر ايتلە باشلادى، هفتيك شريفنىڭ آخىرنە راق بولغان (اقرا باسم ربك الذى خلق) آيەلىرى ايله باشلانوب آز آز قرآن الكرىم ايندرلە باشلادى.

بوندىن سوڭ پيغمبەر مز عليه السلام اللە تعالى نىڭ بىرگىنە بولدىقىن، پوتلىرىنىڭ ياراقسىز نرسەلر بولدىقىن هم اوزى حق پيغمبەر بولوب، قرآن الكرىم اسمندە بىر كىتاب كىلە باشلادىقىن مكە خلىقىنە آڭلاتو اجتهادىندە بولدى. (لا اله الا الله محمد رسول الله) دىوب ايتكز هم شول كلمە نىڭ حق

و درست بولد یغینه اوشانگز دیوب و عظمر سویلی باشلادی
 بر قدر وقتدن صوگره خلق نڭ کو بیسی شول کلمه لر
 ایتوب پیغمبر مز نڭ اوگراتکان نرسه لرینه اوشانوب
 بلوب مؤمن و مسلمان بولا باشلادیلر، کیتته کیتته مکده
 مکه تیره سنده مسلمانلر بیک کو بایدی، دین اسلام تمل
 طارالاباشلادی، مکه دن باشقه دخی بیک یر اقده بولغان چیت
 شهر لر گده شول دین اسلام جایلوب حسابسز کو ب خلقلر
 (محمدی) یعنی مسلمان بولو چیلق ایله مشرف بولدیلر

مدینه گه کوچووی و وفاتی

پیغمبر علیه السلام مکده اون اوچ سنه قدر طورغاننڭ
 بعدنده ایمان کیتورگان آدملر ایله الله تعالی نڭ امری بو نیچه
 مکه دن مدینه شهرینه کوچدی، بو اش (هِجْرَةُ النَّبِيِّ) دیوب
 ایتوله در، مدینه گه بارغاچ اون سنه قدر دخی بیک طرشوب
 مدینه خلقی هم باشقه یرلرده بولغان خلق لر نڭ آراسنده دین
 اسلامنی تمام طاراتوب یتکوردی، قرآن الکریم تمام کیلوب
 بتدی، نیچه یوزلاب آدملر تمام شول دینگه اوشانوب محمد
 علیه السلامنی حق پیغمبر دیوب بلوب (امة محمد)، (اهالی
 اسلام)، (محمدی لر)، (مسلمانلر) اسملرن آلوب یتکر دیلر.
 دین اوگراته باشلاوندن یکر می اوچ سنه، مدینه گه
 کوچووندن اون سنه بولغانده، آلتمش اوچ یاشنده ایکان

مولد النبي صلى الله عليه وسلم المسمى بعقد الجوهري في

مولد النبي

مهر للعلامة الفهامة السيد جعفر البرزنجي رحمه الله تعالى

مع ضبط بعض الكلمات وبيان

معانيها

مطبعة كريميه كراچي

ناشر لري برادران كريميقلر.

مطبعة كريميه قران.

١٩١٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ زَيْنَ الْاَنْبِيَاءِ السَّلَامُ عَلَيْكَ اَتَقَى

السَّلَامُ عَلَيْكَ اَصْفَى الْاَصْفِيَاءِ السَّلَامُ عَلَيْكَ اَزْكَى

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّلَامُ عَلَيْكَ دَائِمًا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَحْمَدُ يَا حَسْبِيَ السَّلَامُ عَلَيْكَ طَهَّ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ طَهَّ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا كَهْفًا وَمَقْصِدًا السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَاحِي الذَّنُوبِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَالِي

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ الْاِنَامِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَارِي

السَّلَامُ عَلٰى صِحَابِكَ اَجْمَعِيْنَ وَتَابِعِيْهِمْ وَتَابِعِيْ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّحِیْمِ

سید
صلی

ص

و

بِقَدْرِ

بِقَدْرِ

بِقَدْرِ

یکان

سیدنا محمد علیہ الصلوٰۃ والسلام بو دنیا دن کو چدی،
 (صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ!).

صحابہ لہر

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ننگ اوز زمانندہ ایمان ایلہ آیدن
 شرف بولوب حضرت پیغمبرگہ یولداش بولغان آدم لرگہ
 (صحاب) یعنی صحابہ لہر دیو اسم بیر لگان. اول صحابہ لہردن
 ونسینہ دنیا دہ وقتدوق جنتکہ کرو ایلہ سوینچ بیر لگاندر؛
 اول اون ذاتقہ (عشرہ مبشرہ) اسمن بیرگانلر، آنلر
 شبولاردن: (برنجی ابو بکر الصدیق، ایکنچی عمر الفاروق،
 وچنچی عثمان ذوالنورین، دورتنچی علی المرتضی، بشنچی
 ابو عبیدہ بن الجراح، آلتنچی سعد ابن ابی وقاص، یدنچی
 عبد الرحمن بن عوف، سکزنچی سعد بن زید، طوقزنچی
 زبیر بن عوام، اوننچی طلحہ بن عبد اللہ رضی اللہ عنہم) لردن.

چار یار

بیان قیلنغان اون صحابہ ننگ او لگی دورتی یعنی حضرت
 ابو بکر ایلہ حضرت عمرگہ و حضرت عثمان ایلہ حضرت علی گہ
 چہار یار یعنی پیغمبر من ننگ دورت دوستی دیوب ایتلر.
 شول دورت یارنی بزلرگہ دہ دوست کورو والوغ طوتو
 تیوشدر. اول دورت یار ننگ او لگی ایکسیسی (شیخین)

يعنى ايكى قارت ديوب تعبیر ايتوله در، اما صوگنى ايكىسى
 حضرت عثمان ايله حضرت على (ختنين) يعنى ايكى کياول
 ديوب تعبیر قيلنه در، زيرا پيغمبرمز رقيه ايله ام گلثم نى
 حضرت عثمان غه فاطمه نى حضرت على گه نکاح قيلغان ايدى

خليفة لى

سیدنا محمد صلى الله عليه وسلم بو فانی دنيا دن کو چکاننک
 صوگنده حضرت ابو بکر الصديق رضى الله عنه خليفه اولوب
 ايكى سنه دن آرتغراق سلامت طور وب وفات بولدى
 بوندى صوگ عمر بن الخطاب رضى الله عنه خليفه و امام
 اولوب اون يارم يل قدر عدلك له حکم ايتد کدن صوگره
 هجرتدن يکرمى او چنچى سنه ده شهيد بولدى.

بوندى صوگره عثمان بن عفان رضى الله عنه اون ايكى
 يل قدر خليفه لك ايتوب هجرتدن او طرز بشنچى سنه ده
 شهيد بولدى.

بوندى صوگره على بن ابى طالب رضى الله عنه بش سنه
 قدر خليفه لك ايتوب هجرتدن قرقنچى سنه ده شهيد بولدى
 (رضوان الله تعالى عليهم اجمعين).

أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ

پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم نك قيلغان اشلرن قبول
 ايتكان وقيلغان آدملرنى و صحابه لرنى (اهل السنة والجماعة)
 ديوب ايتله لى. ايمدى بزلرنك اوشانوومز تيوش بولغان

سحر سه لرگه اهل السنة والجماعة نچك اوشانغان (اعتداله الا الله
بولسه، بزده شونلر كبی اوشانو واعتقاد قیلو تیوش بولادیر)
اعتقاد طوغر یسندہ اوزمزگه بر یول ازلاسهك اهل السنة دن
آیرلغان بولامز، آندن آیرلسهق مؤمن اولمایمز (العیاذ
بالله)، بو طوغر یدہ دقت لازم.

ایمان، اعتقاد، اسلام

بوسوزلرنك ترکیچه سی اوشانو دیگان سوز، اوزغان
درسلرده بیان قیلنغان اشلرنك هر قایوسینه اعتقاد لازمدر.
آندہ بیان ایتلگان نرسه لرگه اعتقاد ایتکان آدمنی مؤمن
دیلمز، مؤمن نك دنیا ده مالینه جانینه تیو حرام شول ایمان
ایله وفات بولسه آخرتده ده جنت نعمتلری نصیب و میسر
بولور. لکن اوشانو كوكلدنگنه یتمیدر، اوشانغاننی تل
برله اقرار قیلو تیوش بولادر.

اقرار

اقرار ایچون اوشبو دورت اسمده بولغان عرب
کلمه لرین درستلاب هم معنالری ایله بلمك فرضدر. اول
کلمه لر اول (ایمان اجمالی) ایکنچی (ایمان تفصیلی)
اوچنچی (کلمه توحید) دورتنچی (کلمه شهادة) در.

اقرار کلمه لری

ایمان اجمالی ایچون (ما امر الله به قبلته وما نهی

یعنی ایکی ^{تله و سه} انتهیت عنه) معناسی: (الله نی برله قوشسه آنی قبول قیلدم الله تعالی نیدن طیمسه آندن طیولدم). ایمان تفصیلی ایچون: (آمنت بالله ^{و ملائکته و کتبه و رسله و الیوم الآخر و القدر خیره و شره} من الله تعالی و البعث بعد الموت) معناسی: (آمنت بالله) ایمان کیتوردم الله تعالی گه (وملائکته) بارچه فرشته لرینه (وکتبه) بارچه کتاب لرینه (ورسله) بارچه رسول لرینه (والیوم الآخر) آخرت کونینه (والقدر خیره و شره من الله تعالی) تقدیرنک ایزگوسی و یامانی الله تعالی دن بولو وینه (والبعث بعد الموت) اولگاندن صوڭ قوبار لمقغه شول بیل قیلنغان یدی نرسه نی ایمان نڭ شرط لری دیوب ده ایتهل بویدی نڭ آلتیسینه ایمان روشی یوقاریده کچدی بار تقدیرگه ایمان روشیگنه بیان قیلنمادی.

تقدیر

بندهلرنڭ هر بر اشین الله تعالی اوزی بلوب، لول محفوظغه قدرت قلمی ایله یازوب قویدقنچه بولغان اشلر نی الله تعالی نڭ تقدیر ی ایله بولدی دیوب ایتهلر. ایمدی دنیا ده بولغان هر اش الله تعالی نڭ تقدیر ی و اراده سی ایله بولادر، هیچ بر نرسه تقدیر دن طش بولماس دیوب اهل السنة اعتقاد قیلدیغندن بزگه ده شویله اعتقاد فرضدر.

كلمة التوحيد يعنى اللهنى برلاف كلمهسى (لا اله الا الله محمد رسول الله) معناسى: (لا اله) هيچ بر الله يوق (الا الله) مگر بر الله تبارك وتعالى گنه (محمد) محمد عليه السلام (رسول الله) الله نڭ اياچيسيدر هم پيغمبر يدر .

كلمه شهادة يعنى گواھلق ايچون (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) معناسى: (اشهد ان لا اله الا الله) چن كوگلمدن گواھلق بيده من الله تعالى دن هيچ نرسه گه قل لق ايتلماس (واشهد الله محمدا عبده له) دخى گواھلق بيده من تحقيق محمد عليه السلام تعالى نڭ قليدر و اياچيسيدر .

بناء اسلام = شرائط اسلام

و كتابده بيان ايتلگان نرسه لر گه تمام اوشانوب، دورت كلمه لر ايله اقرار ايتوب حق مؤمن يقمى صوگنده دين اسلام نڭ عبادت لرين بلوب هم فرض بولادر .

دين اسلام ده الوغ بولغان عبادت لرى يعنى مسلمانلق آنلر ايله طابلغان عمل لر بش در: اول ايمان، ايكنچى بش وقت نماز، اوچنچى روزه، دورتنچى زكات، بشنچى حج در . ايمان -- اوشانو .

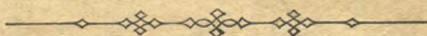
بش وقت نماز -- هر كون ايرته، اويله، ايكندى، اخشام يستو نماز لرىدر .

روزه -- هر يلىنى رمضان آينده اوطنز كون طاشكەن
 آلوب قوياش باتقانچە آشاو، ايچو كىبى حلال اشلرنى
 حرام قىلوب طورودر.

زكات -- باى آدملىر هر يلىنى مالى نىڭ قىرقدن برسىنى
 تىوشلى اورنىنە صدقە ايتو.

حج -- بايلر عمرندە بىر مرتبە مكە شەھرىنە باروب كعبە
 اللەنى طواف ايتوب حج عمل لىرىن قىلوب قايتودر.

ايمدى بىلكىز اوشبو الوغ عمل لىرىنى دىن اسلامنىڭ
 ترەگى دىوب ايتەلر، شول عمللرنىڭ اولگى اوچىسى
 بتون آدمگە فرض، سوڭغى ايكىسى بايلرغە غنە فرضدر.

شول توبەندەگى سؤال لىرگە قارشى موافق جوابلارنى
 شاگردلارنىڭ حاضرلەولرى لازمدر.

سؤال لىر:

- ۱ — الله تبارك وتعالى حضرتلارنىڭ بار بولدىغىنى قايدىن بلەسز؟
- ۲ — الله تعالى گە نى روشچە اوشانورغە تىوشلى؟ قىدىم نى دىگان سوز؟
 باقى؟ لىس كىمئە شى؟
- ۳ — الله تعالى نىڭ ثبوتىە صفتلىرى نىلر؟ بونلارنىڭ معنالارى نىچك؟ بو
 صفتلر نى ايچون ثبوتىە دىوب ايتولەلر؟
- ۴ — بو صفتلر ايلە صفتلارنىڭ ايچون الله تعالى نىندى اسملر ايلە
 اسملەندەر؟ بونلارنىڭ معنالارندە نىچك ايتولەدر؟ يە، حى نى دىگان سوز؟
 الله تعالى نىڭ ترك بولووى نىچك؟ علم صفتى ايلە الله تعالى نىڭ اسمى نىچك
 بولا؟ عالم نى دىگان سوز؟ الله تعالى نىڭ بولووى نىچك؟

قزھمدە آناسى، نكاح قلماماغان ايچون، حضرت يحيى نى اوتتوتو قصلدینه
 كرديلر...

شول وقتدە قلس نكرايىسى بولغان كەسە حضرت يحيى نى آلدينه
 كينورتب، بوغازلاتدى... حضرت عيسى (عم) بولكنى ترگذدى. نه
 آناسندان صوقر توغان كەسە نك كوزلرن آچدى... صواستندە،
 قرى پيرده يرگان كېي، برده باتمى يردى... موئاباشقه كوب معجزه لر
 كورساتدى...

حضرت عيسى گە بارى اون ايكي كەسە ايمان ايندىلر. آلارنى
 « حواريون » ديلرايدى.

حضرت عيسى هر وقتدە كىچلەتب، حواريون ايله، اوتوروشا ايدى...
 آلارنى اوگنلى ايدى... اوتوروشولارينك آقتوغى بولغان كىچلە حضرت
 عيسى بولارغە ايتدى: « بويچ (توننك يارتوسندان صوك) آتە چ فقراچ،
 آراگزدان برگز ميني يهودلرگە بيك آز آفە برابرينه ساتوب، مينم
 پيغمبولگمنى انكار ايتار » ديدى.

بوسوز راست بولدى. حواريوندىن شمعون « يودا » تاكنن الك
 باروب، يهود (يۇرەي) لردن بر آز چايلىك آلوب، حضرت عيسانىك
 قاي اورندە ايكانن سويلادى... يۇرەيلر بوسوز بويىنچە، حضرت
 عيسانىك اورننه بارديلر، حضرت عيسى دىوب « يودا » نى اوزن
 توتوب آصديلار؛ حضرت عيسانى اوتردك ديوب ساتاشديلار...
 اما الله تعالى حضرت عيسانى حضرت ادريس كېي يوقارى (كوككە)
 كوتاردى... دنيا بلاستندن قوتقاردى...

رسولمۇ محمد عليه السلام

« محمد » بن « عبدالله » بن « عبدالمطلب » بن « هاشم » بن

« عبدمناف » بن « قصي » بن « كلاب » بن « مره » بن « كعب » بن « لؤي » القرشي الهاشمي در .

حضرت ابراهيم نك اوغلي « اسماعيل » عليه السلام نسلندند .
قرآن شريف دن الك بواغان ، الله دن ايندر لسان ، كتابلرده
« احمد » اسملى ، صوغقى پيغمبر كيلاچكى بيان ايتولسان ايدي .
حضرت عيسى ده ، اوزندن صوگ « احمد » اسملى پيغمبر كيلاچكن
قومنه سويلاگان ايدي . رسولمنك كيلوى آلدننه ، عرب ، بيك
نادانلقده ايدي . شولايدنه آرالارنده شاعرلك ، بليغلى ، فصيحلك
سوزگه اصتالق بيك دانلقلى ايدي .

اوزلرى فن او قوهم يازونى بيك بلمسه لرده فصيحلك ، سوزگه
اصتالق ايله ماقتانوشو بيك شهرت تابقان ايدي ...

شولقدر ايدي :

ياق - ياقدن عربلر هر يلدنه مكه ياننده « سوق العكاظ » ديگان
ييرده ، « ذوالقعدنه » آينده جيولوشالار ايدي ... آنك زور « جمعيت »
بولوب بربرسى ايله شعرلر ايتوشوب ، نطق « خطبه » لر سويلاشلر
ايدي ... قايسى استن چقمه ، شوگا جمعيت تحشين ايتنه در ايدي ...
شعرلرن كعبه ديوارلارينه يازدرب تاغالار ايدي ...

شول جمعيتلرده استن كيلگان شاعرلردن ييديسىنك ييدى
قصيدهسى ، كعبه ديوارينه تاغب قويلغان ايدي آنى « معلقات سبعة »
كعبه ديوارينه تاغلغان ييدى قصيده ديلا ايدي . اول ييديدن اياك
يوغارى آصلغانى ، رسولمن دن الك بولغان « امرئ القيس^(۲) » نك
قصيدهسى ايدي .

(۲) امرئ القيس بن حجر بن حارث الكندي نك اسميدره جاهليت زماننده بيك
مشهور شاعر ايدي . شعر نك يولون اچب موداغه صالحى شاعر شولدره شعرلى بيك
اعلى ، نحو كتابلرده مثالگه ده یرتله در ...

ابرهه نىڭ كۆڭلىدە اول فېل بارىدە، ھەر بىر دىشمانىنە استىن بولو
مىكىن سانالا ايدى .

شول فېلن عىسكرو قولىنە بىيرىب ، مەكەگە يىباردى . فېل مەكە يانىنە
يىتىدە تىزىن چو كىدى . نىقسىر كەبەنى خراب ايتىدىرر ايچون ،
قوالاسالار دە ، فېل بىردە قوزغالمادى . باشقە طرفىغە قوالاسالار
راحتلەنب بارا اما كەبە طرفىنە يىرتىمىچى بولسالار بىردە قوزغالىمى ،
تىزلىرن چوگەدە ياتادرايدى .

شولاي ماتاشب تورغان آرادە ، اللە تعالى بىك كۆب واق
قوشلار يىباردى . ھەربىسىنىڭ بۇرىنىدە ، آياقلارنىدە بۇرەر كەچكەنە تاش
بار ايدى .

شول تاشلار ايلە عىسكەر باشىنە آتوب ، ياراليلار دە ، شول ساعىت
يارالانچى ، وفات بولا ايدى .

عىسكەرنىڭ كۆپسى ھىلاك بولدى . قالغانى آندىن ھوندىن قاچىب ،
يىمىن طرفىنە كىتىدىلەر .

ابرهه دە قاچىب ، صنعاگە كىتىدى ، اما بىك قاتى يارالانغان بولدىقندىن ،
كۆب تورمى وفات بولدى .

— اوزىدىن صوڭ ايكى اوغلى (بىرسى آرتوندىن بىرسى) آز آز
پادىشاھلىق ايتىكلىرىدە ، اوزاقلامى ، دولتىلىرى يوقىغە چىققان .

ابرهه نىڭ عىسكەرى بو بلاگە اوچراغاچ ، مەكە اھلى ، عىسكەرنىڭ
ماللارن آلوب قالدىلار .

رسول اللە نىڭ ھىرمىتىدە قىرىش ابرهه بلاستىدىن ، بىك جىسكىل
لدىلار ، استىنە ماللار دە آلوب قالدىلار . قىرىش قىبىلەسى ايلە
زى تىزىك بولماغان عرب قىبىلەلىرى ، بو فېل وقىغەستىدىن صوڭ ،
ايلە صوغىشى ھەم تارتوشۇدىن طىولدىلار . آلارنى اللە تعالى

بىلە

صافلى دېهه اشاندیلار. بو یلنى عربلر «عام فیل» فیل یلى دېهه لر.
 بو یل «میلاد عیسی» حضرت عیسی توغوندن بشیوز آلتمش
 توقزىچى (۵۶۹) یل ایدی. ابرهه نك مکه گه کیلوب کیتوی «مهرم»
 آیینك اورتالارنده ایدی.

شوندان ایللى کون قدرى اوتکاج «ربیع اول» آینده رسولمز
 دنیاغه کیلدى. کوبرهك عالمير قاشنك ربیع الاولنك اون ایکنچى
 کونى ایدی دیلر.

«مولد» بیرام دیگانمز رسولمز الله نك توغان کونى دیمکدر.

محمد عليه السلامك آنادان توغوى

میلاد عیسادن بشیوز آلتمش توقزىچى (۵۶۹) یل آپریل آی
 اچنك، ربیع الاولنك اون ایکنچى کونى دوشنبه کون تاك وقتنك
 رسولمز محمد عليه السلام دنیاغه کیلدى.

آدم عليه السلام دن بیرلى بالادان بالاغه کوجب کیلگان
 نورنك ایاسی دنیاغه چقدى.

بوکون هر بر پت، یغلوب یوز توپن یاتدیلار. اونقه
 تابنوچیلارنك مگ یللار یانغان اوتلاری سوندی.

بعض یلغلارنك صولاری کیلدى. . . . صوسز بیرلرگه صو
 آرتدی تاغی بولارغه باشقه کوب تورلی عجب اشلر بولدی.

محمد عليه السلامك پیغمبرلك کیلوی

قرق یاش تمام بولغاندان صوگ، الله تعالی حضرتلری محمد
 عليه السلام گه پیغمبرلك بیودی. رسول بولدی.

پیغمبرلگی باشه آلتی آی قدری، کیچلرده توشلر کورب

